

Српски народопис

7. РАЗРЕД

У овој фази развоја педагошких идеја од посебног значаја је развијање апстраховања, појмовног дефинисања и аналитичког размишљања, што ученике–у складу са њиховим способностима-припрема за даље школовање у средњошколским васпитно-образовним установама. Посебан задатак представља упознавање са српском културом и историјом, стварање традиције, упознавање себе самог и права националних мањина. Учење српског језика, преношење етнографских садржаја доприноси јачању српског идентитета.

Тематске целине	Број часова
Историја Срба од 1804.г. до данашњих дана	8
Географија матичне државе и Мађарске	7
Ликовна уметност и архитектура српске националне мањине	8
Језичка, певачко-музичка и плесна култура код Срба	7
Живот припадника српске националне мањине, права и обавезе	6
Укупан број часова	36

Тематска целина/ Развојни циљ	Историја Срба од 1804.г. до данашњих дана	Број часова 8
Раније стечено знање	Карта, временска трака, упознавање православне вере.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање способности усменог и писменог изражавања ученика. Догађаји, појаве, личности у временском току. Ученикова запажања везана за разне животне ситуације, извлачење закључака, исказивање сопственог мишљења о историјским догађајима, историјским личностима и појавама.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Први (1804-1813) и Други српски устанак (1815-1860), развој Српске државе у то време, Срби на подручју Мађарске у XIX и XX веку. Балкански ратови, Србија у периоду између 1860.г. и 1914.г.</p> <p>Подела догађаја, појава и личности по временском распореду. Доношење закључка и самосталног мишљења о историјским догађајима, појавама и личностима.</p>		<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> ратови против Турака, Историја Европе у XIX, XX-ом веку.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци са историјском тематиком.</p>
Кључни појмови/ појмови	Народни устанак, Сретење, формирање и развој државе, српска народност	

Тематска целина/ Развојни циљ	Географија матичне државе и Мађарске	Број часова 7
Раније стечено знање	Познавање региона и примена карте.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Приказ географских карактеристика Србије. Географске карактеристике српских региона у Мађарској. Типични предели обеју држава, њихове карактеристике, сличности и разлике.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Региони Србије, њихове географске и етнографске специфичности.</p> <p>Географски предели Србије, административни центри, важнији градови. Лепоте и богатства ових предела (Шумадија, Фрушка гора, Ђавоља варош, Национални паркови), туристичке атракције (Београд, Нови Сад, Крагујевац)–уз примену звучних снимака, филмова, фотографија. Сакупљање фотографија о карактеристичним географским пределима.</p> <p>Израда разних издања и таблоа на тему туристичке атракције</p>		<p><i>Географија:</i> информисање о регионалним и домаћим приликама географске средине.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци</p>

државе. Географске карактеристике региона у Мађарској у којима живе Срби. Уочавање разлика и сличности одређених предела. Препознавање разлика у начину живота и обичајима.	
Кључни појмови/ појмови	Географски предели, економске и туристичке атракције, туризам.

Тематска целина/ Развојни циљ	Ликовна уметност и архитектура српске националне мањине	Број часова 8
Раније стечено знање	Истраживање и анализа уметничких дела.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Стицање нових знања, процес учења, сналажење у простору. Препознавање стилских карактеристика периода историје уметности. Историјска раздобља, приказивање и анализа европских и модерних друштвених уређења. Пружање помоћи и подршке приликом интерпретирања директно стечених доживљаја.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Дела Вука Караџића, његова улога у реформи српског језика и правописа. Препричавање прочитаног текста својим речима. Познавање Вукове делатности, његов рад на обнови језика, примена правила реформатора српског језика: „Пиши како говориш...“ Значај табанског парка са српским православним крстом и бисте Вука Караџића.</p> <p>Духовни, културни и црквени центри Срба у Мађарској: Будимпешта, Табан, Текелијанум, црква Св. Ђорђа, Сентандреја, црквеноуметничка збирка, саборни храм). Родна кућа Јакова Игњатовића.</p> <p>Набрајање знаменитости градова и насељених места. Препознавање карактеристика стила барока и класицизма (православне цркве). Препознавање уметничких дела појединих познатих иконописаца (на основу одабраног), нпр. Василија Остојића.</p>		<p><i>Визуелна култура:</i> материјална култура и култура животне средине, уметност и друштво.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци.</p>
Кључни појмови/ појмови	Реформа језика, биста, културно-историјски споменици.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Језичка, певачко-музичка и плесна култура код Срба	Број часова 7
Раније стечено знање	Разни говори, говорне, моторичке и ритмичке вежбе.	

<p>Образовно-развојни циљеви тематске целине</p>	<p>Неговање српске језичке културе, освешћивање о значају културе, развијање говорних вештина: евокација и упоређивање доживљаја, усмено и писмено формулисање мишљења о етнографским штивима.</p> <p>Народно-музички дијалекти места живљења, развијање емоционалне осетљивости ученика. Развијање моторичких и плесних активности. Развијање моторичких и ритмичких способности код ученика.</p>
<p>Знања/развојни захтеви</p>	
<p>Разликовање стварних и фиктивних елемената у етнографским и историјским текстовима и традицијама. Поређење разних мишљења, уочавање сличности и разлика. Упознавање животног пута неких композитора рођених у Мађарској: Корнелије Станковић, који је рођен у Будиму, музика за празнике, слушање и анализа црквене музике, разговор о музикалним доживљајима са концерата. Као на пример: Химна Светог Саве, литургија, црквено хорско појање.</p>	<p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци.</p> <p><i>Певање- музика:</i> одломци из народних музичких дела.</p> <p><i>Драма и плес:</i> плес и покрети.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Црквена музика, тропари, појање, језичка култура, музичка култура, животни пут.</p>

<p>Тематска целина/ Развојни циљ</p>	<p>Живот припадника српске националне мањине, права и обавезе</p>	<p>Број часова 6</p>
<p>Раније стечено знање</p>	<p>Сакупљање података, коришћење лексикона, атласа.</p>	
<p>Образовно-развојни циљеви тематске целине</p>	<p>Пружање помоћи у овладавању најважнијим појмовима и изразима, стицање навика и умешности у њиховој примени. Путем средстава комуникације стицање спознаја у друштвеној средини. Формулисање претпоставки о појединим друштвено-историјским догађајима, условима и разлозима постојања институција националних мањина.</p>	
<p>Знања/развојни захтеви</p>		<p>Корелација</p>
<p>Повезаност између већинског народа, националне мањине и матичне земље, прадомовина, сеобе и миграције, Срби у суседним државама и у Европи. Облици испољавања националне самосвести и љубави према домовини.</p> <p>Познавање и анализа основних претпоставки остваривања права из Закона о националним мањинама (1868.г.)</p>		<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> информације о држављанству, појединац и цивилизацијска средина, историјски документи.</p> <p><i>Етика:</i> идентитет.</p>

Кључни појмови/ појмови	Миграције, асимилација, права националних мањина, Закон о националним мањинама.
Очекивани резултати развоја на крају двогодишњег циклуса	<ul style="list-style-type: none"> □ Утврђивање особина историјских личности, формулисање претпоставки везаних за поступке и понашање историјских личности. Заузимање сопствених ставова. □ Препознавање различитих географских специфичности србијанских крајева и предела. На основу фотографија и описа: израда описа неког заштићеног србијанског природног, културолошког и етнографског предела. Приказ географских карактеристика мађарских региона. □ Уметничка дела, дефинисање архитектонских простора. Испитивање стилских ознака појединих раздобља. Изражавање осећања и расположења везано за виђена уметничка дела. □ Карактеристике послушане народне песме, народно-музички дијалекти места становања, развијање емоционалне осетљивости. Разговор о погледаној плесној кореографији, евокација личних доживљаја. □ Појам родног краја, домовине, нације и матичне нације, потреба за емоционалном повезаношћу са наведеним, формирање реалне представе о нацији и националној мањини. Као припадник националне мањине, прихватање култура других народа, упознавање са осталим националним мањинама у Мађарској.

8. РАЗРЕД

Тематске целине	Број часова
Историја Срба од 1804.г. до данашњих дана	8
Географија матичне државе и Мађарске	8
Ликовна уметност и архитектура српске националне мањине	7
Језичка, певачко-музичка и плесна култура код Срба	7
Живот припадника српске националне мањине, права и обавезе	6
Укупан број часова	36

Тематска целина/ Развојни циљ	Историја Срба од 1804.г. до данашњих дана	Број часова 8
Раније стечено знање	Карта, временска трака, упознавање православне вере.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање способности усменог и писменог изражавања ученика. Догађаји, појаве, личности у временском току. Ученикова запажања везана за разне животне ситуације, извлачење закључака, исказивање сопственог мишљења о историјским догађајима, историјским личностима и појавама.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Први (1804-1813) и Други српски устанак (1815-1860), развој Српске државе у то време, Срби на подручју Мађарске у XIX и XX веку. Балкански ратови, Србија у периоду између 1860.г. и 1914.г.</p> <p>Србија у Првом светском рату и Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца (1918-1929). Краљевина Југославија 1929-1941. Главни догађаји и битке у Другом светском рату на подручју државе Југославије. Политички, економски и културни живот Срба у Мађарској између 1920-1945. Историјат Српске будимске православне епархије. Србија после 1945.г.</p> <p>Подела догађаја, појава и личности по временском распореду. Доношење закључка и самосталног мишљења о историјским догађајима, појавама и личностима.</p>		<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> ратови против Турака, Историја Европе у XIX, XX-ом веку.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци са историјском тематиком.</p>
Кључни појмови/ појмови	Народни устанак, Сретење, формирање и развој државе, српска народност	

Тематска целина/ Развојни циљ	Географија матичне државе и Мађарске	Број часова 8
Раније стечено знање	Познавање региона и примена карте.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Приказ географских карактеристика Србије. Географске карактеристике српских региона у Мађарској. Типични предели обеју држава, њихове карактеристике, сличности и разлике.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Региони Србије, њихове географске и етнографске специфичности.</p> <p>Географски предели Србије, административни центри, важнији градови. Лепоте и богатства ових предела (Шумадија, Фрушка гора, Ђавоља варош, Национални паркови), туристичке атракције (Београд, Нови Сад, Крагујевац)–уз примену звучних снимака, филмова, фотографија. Сакупљање фотографија о карактеристичним географским пределима.</p>		<p><i>Географија:</i> информисање о регионалним и домаћим приликама географске средине.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i></p>

Израда разних издања и таблоа на тему туристичке атракције државе. Географске карактеристике региона у Мађарској у којима живе Срби. Уочавање разлика и сличности одређених предела. Препознавање разлика у начину живота и обичајима.	књижевни одломци
Кључни појмови/ појмови	Географски предели, економске и туристичке атракције, туризам.

Тематска целина/ Развојни циљ	Ликовна уметност и архитектура српске националне мањине	Број часова 7
Раније стечено знање	Истраживање и анализа уметничких дела.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Стицање нових знања, процес учења, сналажење у простору. Препознавање стилских карактеристика периода историје уметности. Историјска раздобља, приказивање и анализа европских и модерних друштвених уређења. Пружање помоћи и подршке приликом интерпретирања директно стечених доживљаја.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Дела Вука Караџића, његова улога у реформи српског језика и правописа. Препричавање прочитаног текста својим речима. Познавање Вукове делатности, његов рад на обнови језика, примена правила реформатора српског језика: „Пиши како говориш...“ Значај табанског парка са српским православним крстом и бисте Вука Караџића.</p> <p>Духовни, културни и црквени центри Срба у Мађарској: Будимпешта, Табан, Текелијанум, црква Св. Ђорђа, Сентандреја, црквеноуметничка збирка, саборни храм). Родна кућа Јакова Игњатовића.</p>		<p><i>Визуелна култура:</i> материјална култура и култура животне средине, уметност и друштво.</p> <p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци.</p>
Кључни појмови/ појмови	Реформа језика, биста, културно-историјски споменици.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Језичка, певачко-музичка и плесна култура код Срба	Број часова 6
Раније стечено знање	Разни говори, говорне, моторичке и ритмичке вежбе.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	<p>Неговање српске језичке културе, освешћивање о значају културе, развијање говорних вештина: евокација и упоређивање доживљаја, усмено и писмено формулисање мишљења о етнографским штивима.</p> <p>Народно-музички дијалекти места живљења, развијање емоционалне осетљивости ученика. Развијање моторичких и плесних активности. Развијање моторичких и ритмичких способности код ученика.</p>	

Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Разликовање стварних и фиктивних елемената у етнографским и историјским текстовима и традицијама. Поређење разних мишљења, уочавање сличности и разлика. Упознавање животног пута неких композитора рођених у Мађарској: Корнелије Станковић, који је рођен у Будиму, Тихомир Вујичић: Музичке традиције Јужних Словена у Мађарској. Улога покрета и плеса у појединим историјским периодима, плесне кореографије. Упознавање традиционалних теорија драматургије, кореографије. Развијање музичких спознаја.</p>		<p><i>Српски језик и књижевност:</i> књижевни одломци.</p> <p><i>Певање- музика:</i> одломци из народних музичких дела.</p> <p><i>Драма и плес:</i> плес и покрети.</p>
Кључни појмови/ појмови	Црквена музика, тропари, појање, језичка култура, музичка култура, животни пут.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Живот припадника српске националне мањине, права и обавезе	Број часова 5
Раније стечено знање	Сакупљање података, коришћење лексикона, атласа.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Пружање помоћи у овладавању најважнијим појмовима и изразима, стицање навика и умешности у њиховој примени. Путем средстава комуникације стицање спознаја у друштвеној средини. Формулисање претпоставки о појединим друштвено-историјским догађајима, условима и разлозима постојања институција националних мањина.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Повезаност између већинског народа, националне мањине и матичне земље, прадомовина, сеобе и миграције, Срби у суседним државама и у Европи. Облици испољавања националне самосвести и љубави према домовини.</p> <p>Асимилација, разлози језичке асимилације, њене карактеристике, нивои и смерови. Упознавање са друштвеним разлозима асимилације. Остваривање права националних мањина (школа, култура, употреба језика, имена).</p> <p>Познавање и анализа основних претпоставки остваривања права из закона о националним мањинама 1993.г. и 2012.г..</p> <p>Интервју са једним од представника локалне српске мањинске самоуправе о најважнијим задацима српске националне мањине, израда усменог извештаја.</p>		<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> информације о држављанству, појединац и цивилизацијска средина, историјски документи.</p> <p><i>Етика:</i> идентитет.</p>
Кључни појмови/ појмови	Миграције, асимилација, права националних мањина, Закон о националним мањинама.	

<p style="text-align: center;">Очекивани резултати развоја на крају двогодишњег циклуса</p>	<ul style="list-style-type: none"> □ Утврђивање особина историјских личности, формулисање претпоставки везаних за поступке и понашање историјских личности. Заузимање сопствених ставова. □ Препознавање различитих географских специфичности србијанских крајева и предела. На основу фотографија и описа: израда описа неког заштићеног србијанског природног, културолошког и етнографског предела. Приказ географских карактеристика мађарских региона. □ Уметничка дела, дефинисање архитектонских простора. Испитивање стилских ознака појединих раздобља. Изражавање осећања и расположења везано за виђена уметничка дела. □ Карактеристике послушане народне песме, народно-музички дијалекти места становања, развијање емоционалне осетљивости. Разговор о погледаној плесној кореографији, евокација личних доживљаја. □ Појам родног краја, домовине, нације и матичне нације, потреба за емоционалном повезаношћу са наведеним, формирање реалне представе о нацији и националној мањини. Као припадник националне мањине, прихватање култура других народа, упознавање са осталим националним мањинама у Мађарској.
--	---